

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قانون و مقررات بخش تعاون 1

شرایط مربوط به عضویت در تعاونیها

ماده 6 قانون بخش تعاونی- حداقل و حداکثر تعداد عضو در تعاونیها به نسبت سرمایه و فرصت اشتغال و نوع فعالیت و رعایت اصل عدم تمرکز و تداول ثروت به وسیله آیین نامه ای تعیین می شود که به تصویب وزارت تعاون می رسد و لی در هر صورت تعداد اعضاء نباید کمتر از 7 نفر باشد.

ماده 7 - شرکتها و اتحادیه های تعاونی دارای شخصیت حقوقی مستقل می باشند.

آئین نامه مواد 6 و 20 قانون تعاون

در اجرای مواد 6 و 20 قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و به منظور تعیین حداقل و حداکثر تعداد اعضاء تعاونی‌ها و سهم اعضاء در تعاونی مقررات ذیل تصویب گردید:

ماده 1- حداقل و حداکثر تعداد عضو در تعاونی‌ها [اعم از شرکتهای تعاونی متعارف، فراگیر ملی و اتحادیه‌ها] به نسبت سرمایه و فرصت اشتغال و نوع فعالیت مطابق جدول زیر است:

آئین نامه مواد 6 و 20 قانون تعاون

ردیف	نوع و فعالیت تعاونی	حداقل تعداد اعضا	حداکثر تعداد اعضا
1	شرکت تعاونی اشتغالزرا	7	نامحدود
2	تعاونی تامین نیاز حرفه‌ای و صنفی	20	نامحدود
3	تعاونی مرز نشینان	1000	نامحدود
4	دانش‌آموزی	50	نامحدود
5	سهام عدالت	500	10 درصد مشمولین استان
6	تعاونی مسکن (تامین نیاز اعضا)	7	200 نفر صفحه 4
7	شرکت تعاونی مصرف	500	نامحدود

آئین نامه مواد 6 و 20 قانون تعاون

ردیف	نوع و فعالیت تعاونی	حداقل تعداد اعضا	حداکثر تعداد اعضا
8	شرکت تعاونی اعتبار	50	نامحدود
9	تعاونی فراگیر دهستان	200	نامحدود
10	اتحادیه‌های موضوع ماده 43 قانون بخش تعاونی	7	نامحدود
11	اتحادیه های بازرگانی (موضوع ماده 61 قانون شرکت‌های تعاونی 1350)	7	نامحدود
12	اتحادیه‌های تعاونی اعتباری (موضوع ماده 61 قانون شرکت‌های تعاونی 1350)	50	نامحدود
13	اتحادیه نظارت و هماهنگی (موضوع ماده 61 قانون شرکت‌های تعاونی 1350)	7	نامحدود صفحه 5

آئین نامه مواد 6 و 20 قانون تعاون

تبصره 1- مقصود از شرکت **تعاونی اشتغالزا**، تعاونی است که به منظور ایجاد اشتغال تولیدی یا خدماتی تشکیل می‌شود.

تبصره 2- چنانچه شرکت تعاونی اشتغالزا با استفاده از کمک‌های دولتی برای اعضاء تشکیل شود، تعداد اعضاء بایستی حداقل معادل 50% مشاغل دائمی طرح تعاونی باشد.

تبصره 3- در شرکت های تعاونی مسکن (تامین نیاز اعضاء)، پذیرش عضو افزون بر 200 نفر، حسب ظرفیت و امکانات تعاونی و صلاحیت فنی و حرفه‌ای مدیران تعاونی با مجوز معاونت تشکیل، توسعه و نظارت تعاونی ها صورت می پذیرد.

تبصره 4- حداقل و حداکثر تعداد عضو شرکت های تعاونی موضوع تبصره 2 ماده 8 قانون بخش تعاونی ، در هر مورد بانظر معاونت تشکیل، توسعه و نظارت تعاونی ها خواهدبود.

آئین نامه مواد 6 و 20 قانون تعاون

ماده 2- حداقل تعداد سهم هر عضو در اساسنامه تعاونی تعیین می‌گردد و حداکثر سهم هر عضو **30%** کل سرمایه تعاونی خواهد بود که بار عایت ماده 20 قانون بخش تعاونی و تصویب مجمع عمومی اعمال می‌شود.

تبصره - حداکثر سهم هر عضو در شرکت **تعاونی فراگیر دهستان** **15%** کل سرمایه تعاونی است.

ماده 3- مقررات این آیین نامه عطف به ما سبق نمی‌شود.

این آیین نامه در 3 ماده و 5 تبصره در تاریخ 1389/11/09 به تصویب وزیر تعاون رسیده است و جایگزین آیین نامه مصوب 1386/02/18 می‌گردد.

عضو

ماده 8 - عضو در شرکتهای تعاونی شخصی است **حقیقی یا حقوقی** غیر دولتی که واجد شرایط مندرج در این قانون بوده و ملتزم به اهداف بخش تعاونی و اساسنامه قانونی آن تعاونی باشد.

تبصره 1 - در تعاونیهای اشتغال زا کمکهایی دولتی به نسبت اعضاء شاغل در آن تعاونی واگذار می شود.

تبصره 2 - در تعاونی های چند منظوره ای در صورتی که عضویت برای همه آزاد باشد، **داشتن عضو غیر شاغل مجاز** است، اما **هیأت مدیره و مدیر عامل** باید از میان اعضای شاغل انتخاب گردد.

شرایط عضویت در تعاونیها

ماده 9 - شرایط عضویت در تعاونیها عبارت است از:

- 1 - تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
 - 2 - عدم ممنوعیت قانونی و حجر.
 - 3 - خرید حداقل سهام مقرر در اساسنامه.
 - 4 - درخواست کتبی عضویت و تعهد رعایت مقررات اساسنامه تعاونی.
 - 5 - عدم عضویت در تعاونی مشابه.
- ماده 10** - اعضاء در کلیه امور تعاونی طبق اساسنامه حق نظارت دارند

خروج عضو

ماده 11 - کلیه اعضاء مکلفند به وظایف و مسؤلیتهایی که در حدود قوانین و مقررات تعهد کرده اند عمل کنند.

ماده 12 - خروج عضو از تعاونی اختیاری است و نمی توان آن را منع کرد.

تبصره 1 - اعضاء متخصص تعاونیهای تولید حداقل شش ماه قبل از استعفاء باید مراتب را کتباً به اطلاع تعاونی برسانند.

تبصره 2 - در صورتی که خروج عضو موجب ضرری برای تعاونی باشد، وی ملزم به جبران است.

اخراج عضو

ماده 13 - در موارد زیر عضو از تعاونی اخراج می شود:

- 1 - از دست دادن هر يك از شرایط عضویت مقرر در این قانون.
 - 2 - عدم رعایت مقررات اساسنامه و سایر تعهدات قانونی پس از دو اخطار کتبی توسط هیأت مدیره به فاصله 15 روز و گذشتن 15 روز از تاریخ اخطار دوم با تصویب مجمع عمومی عادی.
 - 3 - ارتکاب اعمالی که موجب زیان مادی تعاونی شود و وی نتواند ظرف مدت يك سال آن را جبران نماید یا اعمالی که به حیثیت و اعتبار تعاونی لطمه وارد کند یا با تعاونی رقابتی ناسالم بنماید.
- تبصره -** تشخیص موارد فوق بنا به پیشنهاد هر يك از هیأت مدیره یا بازرسان و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

فوت عضو

ماده 14 - در صورت فوت عضو ورثه وي که واجد شرایط و ملتزم به رعایت مقررات تعاونی باشند، عضو تعاونی شناخته شده و در صورت تعدد بایستی مابۀ التفاوت افزایش سهم ناشی از تعدد خود را به تعاونی بپردازند. اما اگر کتباً اعلام نمایند که مایل به ادامه عضویت در تعاونی نیستند و یا هیچکدام واجد شرایط نباشند، عضویت لغو می گردد.

تبصره - اگر تعداد ورثه بیش از ظرفیت تعاونی باشد، یک یا چند نفر به تعداد مورد نیاز تعاونی با توافق سایر وراثت عضو تعاونی شناخته می شوند.

لغو عضویت

ماده 15 - در صورت لغو عضویت به سبب فوت ، استعفا ، انحلال و اخراج ، سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو برابر مقررات اساسنامه و قرارداد منعقدہ محاسبه و به دیون تعاونی تبدیل می شود و پس از کسر بدهی وی به تعاونی به او یا ورثه اش حداکثر ظرف مدت سه ماه پرداخت خواهد شد.

تبصره - در صورتی که ورثه تقاضا نماید که سهم عضو متوفی از عین اموال تعاونی پرداخت شود و تراضی یا مصالحه ممکن نباشد چنانچه عین قابل واگذاری بوده و به موجب اخلال و ضرر فاحش به اعضاء و تعاونی نگردد آن قسمت از مطالبات تسلیم ورثه میگردد.

سرمایه

ماده 16 - سرمایه تعاونی اموال و دارایی هایی است که برای تأسیس تعاونی یا افزایش سرمایه قبلی در اختیار آن قرار می گیرد.

ماده 17 - شرکتهای تعاونی شرکتهایی است که **تمام یا حداقل 51 %** سرمایه به وسیله اعضاء در اختیار شرکت تعاونی قرار می گیرد و وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانکها، شهرداریها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی می توانند جهت اجرای بند 2 اصل 43 از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی، صلح، اقدام به کمک در تأمین و یا افزایش سرمایه شرکتهای تعاونی نمایند بدون آنکه عضو باشند.

تبصره - در مواردی که دستگاه‌های دولتی در تأسیس شرکتهای تعاونی شریک میشوند ظرف مدتی که با موافقت طرفین در ضمن عقد شرکت تعیین خواهد شد سهم سرمایه‌گذاری دولت به تدریج بازپرداخت و صد درصد سرمایه به تعاونی تعلق خواهد گرفت.

ماده 18 - دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی، واحدهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آن را که اموال عمومی است و در اختیار دارد در اختیار شرکتهای تعاونی به صورت زیر قرار دهد:

- 1 - واحدهای مذکور را به صورت حبس موقت یا مادام که تعاونی به صورت قانونی وجود داشته باشد در اختیار تعاونی قرار دهد و تعاونی مالک منافع آن باشد.
- 2 - در صورتی که واحدهای مذکور کارکنان واجد شرایط داشته باشند، در عضویت آن تعاونی اولویت خواهند داشت.
- 3 - دولت می‌تواند طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه واحد مزبور سالانه مبلغی نقدی و یا کالا دریافت نماید.

4- دولت می تواند در واگذاری واحدهای فوق و سایر امکانات، مقرراتی به عنوان شرایط الزامی در رعایت سیاستهای دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی، تعیین نماید.

ماده 19 - در استفاده از وام و کمکهای مالی دولتی اولویت با تعاونی هایی است که از بانکها طبق قانون عملیات بانکی بدون بهره وام دریافت کرده باشند.

ماده 20 - سهم اعضاء در تأمین سرمایه شرکتهای تعاونی برابر است مگر مجمع عمومی تصویب نماید که اعضاء سهم بیشتری تأدیه نمایند که در این صورت حداقل و حداکثر سهم ها باید در حدودی باشد که وزارت تعاون متناسب با نوع و تعداد اعضاء تعاونیها تعیین می نماید.

ماده 21 - هر تعاونی وقتی ثبت و تشکیل می شود که حداقل يك سوم سرمایه آن تأدیه و در صورتی که به صورت نقدي و جنسي باشد تقویم و تسلیم شده باشد. تبصره - اعضاء تعاونی مکلفند مبلغ پرداخت نشده سهم خود را ظرف مدت مقرر در اساسنامه تأدیه نمایند. (حداکثر دو سال)

واگذاری سهام

ماده 22 - عضو یا اعضای تعاونی می توانند با رعایت مقررات این قانون سهم خود را به سایر اعضاء و یا افراد جدید واجد شرایط واگذار نمایند.

ماده 23 - **مسئولیت مالی اعضاء** در شرکتهای تعاونی محدود به میزان سهم آنان می باشد مگر آنکه در قرارداد ترتیب دیگری شرط شده باشد.

تبصره - مسئولیت دستگاههای عمومی تأمین کننده سرمایه تعاونیها به میزان سرمایه متعلق به آنان می باشد مگر آنکه در قرارداد ترتیب دیگری شرط شده باشد.

ماده 24 - دولت موظف است جهت تحقق اهداف مندرج در اصول 43 و 44 قانون اساسی و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی با رعایت ضرورتها و در قالب برنامه رشد و توسعه اقتصادی اجتماعی کشور شرایط و امکانات لازم را برای گسترش کمی و کیفی تعاونیها به گونه ای که این بخش، نقش مؤثر در رشد و توسعه اقتصادی ایفاء نماید، فراهم آورد.

گسترش تعاونی

تبصره 1 - به منظور فوق دولت می تواند با استفاده از منابع بودجه ای یا منابع بانکی با تضمین دولت، وام بدون بهره در اختیار تعاونی قرار دهد و اموال منقول و یا غیر منقول و وسایل و امکانات لازم را به قیمت عادلانه به طور نقد و یا اقساط برای تشکیل و تقویت تعاونیها با آنها بفروشد و یا به آنها اجاره دهد و یا اقدام به عقد اجاره به شرط تمليك بنماید و یا سهام شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته دولت و بانکها و مصادره و ملی شده را به تعاونیها منتقل نماید.

تبصره 2 - بانکها موظف اند جهت سرمایه گذاری و یا افزایش سرمایه تعاونیها و یا تقویت آنها وام و سایر تسهیلات اعطایی را در اختیار آنان قرار دهند و می توانند قرارداد نمایند که سرمایه هایی که از محل وام و سایر تسهیلات اعطایی تأمین می شود به عنوان ضمانت و یا وثیقه و یا رهن در نزد بانک باشد و یا در صورتی که تعاونی قادر به بازپرداخت وام نباشد بانک مطالبات خود را از طریق فروش اموال تعاونی تسویه نماید که در خرید اینگونه اموال تعاونیهای دیگر اولویت دارند

ارکان تعاونی

ارکان تعاونیها

ماده 29 - شرکتهای تعاونی برای اداره امور خود دارای ارکان زیر می باشند:

1 - مجمع عمومی.

2 - هیأت مدیره.

3 - بازرس یا بازرسان.

بخش اول - مجمع عمومی

ماده 30 - مجمع عمومی که بر اساس این قانون بالاترین مرجع اتخاذ تصمیم و نظارت در امور شرکتهای تعاونی می باشد، از اجتماع اعضای تعاونی یا نمایندگان تام الاختیار آنها به صورت عادی و فوق العاده تشکیل می شود و هر عضو بدون در نظر گرفتن میزان سهم فقط دارای یک رأی است

مجمع عمومی

تبصره 1 - در شرکتهای تعاونی هر يك از دستگاهها و شرکتهای دولتی، بانکها، شوراهای اسلامی کشوری و سازمانهای عمومی که در تعاونی مشارکت یا سرمایه گذاری کرده اند می توانند نمایندگانه ای برای نظارت و بازرسی در تعاونی و شرکت در جلسات مجمع عمومی و هیأت مدیره به عنوان ناظر داشته باشند.

تبصره 2 - انحلال، ادغام یا تغییر موادی از اساسنامه تعاونی که مغایر شروط و قراردادهای منعقد شده با منابع تأمین کننده اعتبار و کمک مالی و امکانات مختلف و سرمایه گذاری و مشارکت باشد موکول به موافقت مراجع مذکور خواهد بود.

هیأت مؤسس و وظایف آن

ماده 31 - هیأت مؤسس عبارت است از عده ای از افراد واجد شرایط عضویت در تعاونی مربوط که اقدام به تأسیس تعاونی می نمایند.

ماده 32 - وظایف هیأت مؤسس عبارت است از:

1 - تهیه و پیشنهاد اساسنامه طبق قانون و مقررات.

2 - دعوت به عضویت افراد واجد شرایط.

3 - تشکیل اولین مجمع عمومی عادی جهت تصویب و ثبت اساسنامه و تعیین هیأت مدیره و سایر وظائف مجمع عمومی عادی.

تبصره 1 - پس از تشکیل اولین جلسه رسمی مجمع عمومی عادی و تعیین هیأت مدیره وظایف هیأت مؤسس خاتمه می یابد.

تبصره 2 - اعضایی که با مصوبه اولین جلسه مجمع عمومی عادی در مورد اساسنامه موافقت نداشته باشند می توانند در همان جلسه تقاضای عضویت خود را پس بگیرند.

تبصره 3 - تصویب اساسنامه تعاونی با حداقل دو سوم اعضاء اولین مجمع عمومی عادی می باشد.

مجمع عمومی عادی

ماده 33 - مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار پس از پایان سال مالی جهت انجام وظیفه قانونی خود تشکیل می شود.

در موارد ضروری در هر موقع سال می توان مجمع عمومی عادی را به صورت فوق العاده تشکیل داد.

تبصره 1 - جلسات مجمع عمومی عادی در نوبت اول با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و در صورت عدم حصول حد نصاب مزبور، در نوبت دوم با حضور هر تعداد از اعضاء رسمی خواهد بود.

دو مرحله ای

تبصره 2 - مجامع عمومی شرکتهای تعاونی فرا استانی و یا شرکتهایی که تعداد اعضاء آنها افزون بر پانصد عضو بوده و در مناطق مختلف کشور پراکنده می باشند می توانند به صورت دو مرحله ای برگزار گردد.

در مرحله اول نماینده یا نمایندگان اعضاء تعاونی در حوزه های مختلف فعالیت شرکت تعیین و در مرحله دوم، مجمع عمومی با حضور نمایندگان منتخب اعضاء تشکیل خواهد شد.

چگونگی انتخاب نماینده یا نمایندگان در مرحله اول و حدود اختیارات و نحوه اعمال رای آنها در مرحله دوم مجمع عمومی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که از سوی وزارت تعاون ابلاغ می گردد.

تشکیل مجمع عمومی

تبصره 3 - نحوه تشکیل مجمع عمومی مطابق با آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت تعاون تهیه می شود. در صورتی که هیأت مدیره های در موعد مقرر به تشکیل مجمع عمومی عادی یا فوق العاده مبادرت نکند وزارت تعاون راساً نسبت به برگزاری مجمع عمومی اقدام خواهد نمود.

تبصره 4 - تشکیل جلسات و تصمیمات مجامع عمومی تعاونیهائی که دارای بیش از یکصد نفر عضو می باشد الزاماً از طریق روزنامه های کثیرالانتشاری که در مجمع عمومی تعیین گردیده است به اطلاع اعضاء خواهد رسید.

ماده 34 - وظایف و اختیارات مجمع عمومی

عادی به شرح زیر است:

- 1- انتخاب هیأت مدیره و بازرس یا بازرسان.
- 2 - رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره ترازنامه و حساب سود و زیان و سایر گزارشهای مالی هیأت مدیره پس از قرائت گزارش بازرس یا بازرسان.
- 3 - تعیین خط مشی و برنامه تعاونی و تصویب بودجه جاری و سرمایه گذاری و اعتبارات و وامهای درخواستی و سایر عملیات مالی به پیشنهاد هیأت مدیره.
- 4 - اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش و یا کاهش سرمایه در حدود قوانین و مقررات.
- 5 - اخذ تصمیم نسبت به ذخایر و پرداخت سود و مازاد درآمد و تقسیم آن طبق اساسنامه.

وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی

- 6 - تصویب مقررات و دستورالعملهای داخلی تعاونی.
- 7 - سایر وظایفی که قوانین و مقررات بر عهده مجمع عمومی قرار می دهد.
- 8 - تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی های شرکت.
- 9 - اتخاذ تصمیم در مورد عضویت شرکت تعاونی در شرکتهای اتحادیه ها و اتاقهای تعاون و میزان سهام و یا حق عضویت سالانه پرداختی براساس موازین مقرر در این قانون.

مجمع عمومی فوق العاده

ماده 35 - **مجمع عمومی فوق العاده** به منظور تغییر مواد در اساسنامه (در حدود این قانون)، تصمیم گیری نسبت به عزل یا قبول استعفای هیأت مدیره و انحلال یا ادغام تعاونی تشکیل می گردد.

تبصره 1 - مجمع عمومی فوق العاده بنا به **تقاضای کتبی حداقل یک سوم اعضا**

تعاونی و یا **اکثریت مطلق اعضا هیأت مدیره و یا بازرسان یا بازرسان** با

حضور حداقل دو سوم اعضا کل مجمع تشکیل می شود. در صورتی که بار

اول با دو سوم اعضا تشکیل نشود، بار دوم با نصف به علاوه یک رسمیت

خواهد داشت و در نوبت سوم با هر تعداد شرکت کننده رسمیت خواهد یافت.

تبصره 2 - در صورتی که هیأت مدیره ظرف مدت حداکثر یک ماه نسبت به تشکیل

مجمع عمومی فوق العاده اقدام ننماید، وزارت تعاون نسبت به تشکیل مجمع

عمومی اقدام می نماید

هیأت مدیره

ماده 36 - اداره امور تعاونی طبق اساسنامه بر عهده هیأت مدیره ای مرکب از حداقل سه نفر و حداکثر هفت نفر عضو اصلی و تا یک دوم اعضاء اصلی علی البدل می باشند که از بین اعضاء برای مدت سه سال و با رای مخفی انتخاب می گردند. اخذ رای برای انتخاب اعضاء اصلی در یک نوبت به عمل می آید. حائزین اکثریت بعد از اعضاء اصلی به ترتیب اعضاء علی البدل شناخته می شوند و انتخاب مجدد هر یک از اعضاء اصلی و علی البدل هیأت مدیره حداکثر برای دو نوبت متوالی بلامانع است.

هیات مدیره

تبصره 1 - افرادی که موفق به **کسب دو سوم آراء کل** **اعضاء حاضر در مجمع عادی** شرکت تعاونی مزبور شوند از مقررات ممنوعیت بیش از دو نوبت مندرج در ماده مستثنی خواهند بود.

تبصره 2 - انتخاب **اعضاء اصلی و علی البدل هیأت مدیره** با اکثریت نسبی مجمع عمومی می باشد.

تبصره 3 - هیأت مدیره در اولین جلسه از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره، یک نفر را به عنوان نایب رئیس و یک یا دو نفر را به عنوان منشی انتخاب می کند.

عضو علی البدل

تبصره 4 - در صورت استعفاء ، فوت ، ممنوعیت قانونی و یا غیبت غیر موجه مکرر (به نحوی که در اساسنامه تعیین می شود)
اعضاء هیأت مدیره یکی از اعضاء علی البدل به ترتیب آراء بیشتر برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیأت مدیره شرکت می نماید.

تبصره 5 - اعضاء هیأت مدیره می توانند با تصویب مجمع عمومی حقوق و مزایا دریافت نمایند. در صورتی که عضو هیأت مدیره از محل دیگری حقوق م یگیرد در تعاونی مربوط صرفاً پاداش دریافت خواهد کرد. حداقل و حداکثر حقوق و مزایای هیأت مدیره و پاداش آنان و موارد استثناء به موجب آیین نامه ای است که به تایید وزارت تعاون خواهد رسید.

وظایف و اختیارات هیأت مدیره

ماده 37 - **وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر می باشد:**

- 1- دعوت مجمع عمومی (عادی -فوق العاده).
- 2 - اجرای اساسنامه و تصمیمات مجمع عمومی و سایر مقررات مربوط.
- 3 - نصب و عزل و قبول استعفای مدیر عامل و نظارت بر عملیات وی و پیشنهاد میزان حقوق مدیر عامل به مجمع عمومی.
- 4 - قبول درخواست عضویت و اخذ تصمیم نسبت به انتقال سهم اعضاء به یکدیگر و دریافت استعفای هر يك از اعضاء هیأت مدیره.
- 5 - نظارت بر مخارج جاری تعاونی و رسیدگی به حسابها و ارائه به بازرس یا بازرسان و تسلیم به موقع گزارش مالی و ترازنامه تعاونی به مجمع عمومی.

وظایف و اختیارات هیأت مدیره

- 6- تهیه و تنظیم طرحها و برنامه ها و بودجه و سایر پیشنهادات و ارائه آن به مجمع عمومی جهت اتخاذ تصمیم.
- 7 - تعیین نماینده از بین اعضای تعاونی برای حضور در جلسات مجمع عمومی شرکتها و اتحادیه هایی که تعاونی در آنها مشارکت دارد.
- 8 - تهیه و تنظیم دستورالعملهای داخلی تعاونی و تقدیم آن به مجمع عمومی برای تصویب.
- 9 - تعیین نماینده یا وکیل در دادگاهها و مراجع قانونی و سایر سازمانها با حق توکیل.
- 10- تعیین و معرفی صاحبان امضای مجاز (يك یا دو نفر از اعضاء هیأت مدیره باتفاق مدیر عامل) برای قراردادهای و اسناد تعهدآور تعاونی.

وظایف و اختیارات هیأت مدیره

تبصره - هیأت مدیره وظایف خود را به صورت جمعی انجام می دهد و هیچیک از اعضای هیأت مدیره حق ندارد از اختیارات هیأت، منفردا استفاده کند مگر در موارد خاص که وکالت یا نمایندگی کتبی از طرف هیأت مدیره داشته باشد. هیأت مدیره می تواند قسمتی از اختیارات خود را با اکثریت سه چهارم آراء به مدیر عامل تفویض نماید.

شرایط هیات مدیره و بازرس

ماده 38 - **اعضاء هیات مدیره ، مدیر عامل و بازرسان باید واجد شرایط زیر باشند:**

- 1 - تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
- 2 - ایمان و تعهد عملی به اسلام (در تعاونیهایی متشکل از اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی تعهد عملی به دین خود).
- 3 - دارا بودن اطلاعات یا تجربه لازم برای انجام وظایف متناسب با آن تعاونی.
- 4 - عدم ممنوعیت قانونی و حجر.
- 5 - عدم عضویت در گروههای محارب و عدم ارتکاب جرائم بر ضد امنیت و جعل اسناد.
- 6 - عدم سابقه محکومیت ارتشاء، اختلاس، کلاهبرداری، خیانت در امانت، تدلیس، تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و ورشکستگی به تقصیر.

مدیر عامل

ماده 39 - هیأت مدیره مکلف است بلافاصله بعد از انتخاب جهت مدیریت عملیات تعاونی و اجرای تصمیمات مجمع عمومی و هیأت مدیره فرد واجد شرایطی را از بین اعضای تعاونی و یا از خارج تعاونی برای مدت دو سال به عنوان مدیر عامل آن تعاونی انتخاب کند که زیر نظر هیأت مدیره انجام وظیفه نماید. وظایف و اختیارات و حقوق و مزایای مدیر عامل طبق آیین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب مجمع عمومی خواهد رسید.

بازرسي

ماده 40 - مجمع عمومي، بازرس يا بازرساني را اعم از اشخاص حقيقي يا حقوقي و براي مدت يك سال مالي انتخاب مي كند، انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره 1 - در صورت فوت يا ممنوعيت قانوني و يا استعفائي بازرس يا بازرسان اصلي، هيأت مديره مكلف است ظرف **ده روز** بازرس يا بازرسان علي البدل را به ترتيب اولويت آراء براي بقيه مدت دعوت نمايد.

تبصره 2 - حق الزحمه و پاداش بازرس يا بازرسان با تصويب مجمع عمومي تعيين مي گردد.

ماده 41 - وظایف بازرس یا بازرسان تعاونی به شرح زیر است:

- 1 - نظارت مستمر بر انطباق نحوه اداره امور تعاونی و عملیات و معاملات انجام شده با اساسنامه و قوانین و مقررات و دستورالعملهای مربوطه.
- 2 - رسیدگی به حسابها، دفاتر، اسناد، صورتهای مالی از قبیل ترازنامه و حسابهای عملکرد و سود و زیان، بودجه پیشنهادی و گزارشات هیأت مدیره به مجمع عمومی.
- 3 - رسیدگی به شکایات اعضاء و ارائه گزارش به مجمع عمومی و مراجع ذیربط.
- 4 - تذکر کتبی تخلفات موجود در نحوه اداره امور تعاونی به هیأت مدیره و مدیر عامل و تقاضای رفع نقص.
- 5 - نظارت بر انجام حسابرسی و رسیدگی به گزارشهای حسابرسی و گزارش نتیجه رسیدگی به مجمع عمومی شرکت و مراجع ذیربط.

بازرس

تبصره - بازرس یا بازرسان حق دخالت مستقیم در اداره امور تعاونی را نداشته ولی می توانند بدون حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت کنند و نظرات خود را نسبت به مسائل جاری تعاونی اظهار دارند.

ماده 42 - در صورتی که هر یک از بازرسان تشخیص دهند که هیأت مدیره و یا مدیر عامل در انجام وظایف محوله مرتکب تخلفی شده و به تذکرات آنان ترتیب اثر نمی دهند مکلفند از هیأت مدیره تقاضای برگزاری مجمع جهت رسیدگی به گزارش خود را بنمایند.

تبصره - اگر هیأت مدیره ظرف **مدت یک ماه** از تاریخ دریافت درخواست تشکیل مجمع عمومی فوق العاده توسط بازرس اقدام به دعوت و برگزاری آن ننماید بازرس می تواند با اطلاع وزارت تعاون نسبت به انتشار آگهی و تشکیل مجمع عمومی فوق العاده اقدام نماید.

اتحادیه تعاونی

ماده 43 - اتحادیه های تعاونی با عضویت شرکتها و تعاونیهایی که موضوع فعالیت آنها واحد است برای تأمین تمام و یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل می گردد:

- 1 - ارائه خدمات آموزشی و فرهنگی و تبلیغاتی مربوط به امور تعاون به تعاونیهایی عضو و بالا بردن سطح علمی و فنی و تخصصی و اطلاعات مورد نیاز اعضاء آنها و گسترش تعلیمات تعاونی.
- 2 - ارائه خدمات تحقیقاتی و مطالعاتی پیرامون موضوعات مورد نیاز تعاونی های عضو و کمک به جمع آوری آمار و اطلاعات و گزارشات اقتصادی و اجتماعی به آنان و وزارت تعاون.
- 3 - کمک به سازماندهی و حسن اداره امور و هماهنگی و حفاظت و توسعه تعاونیهایی موضوع فعالیت خود.

اتحادیه

- 4- کمک به برقراری ارتباط و همکاری متقابل بین تعاونیها و بین آنها و مردم و دولت و سایر ارتباطات داخلی و خارجی.
- 5 - ارائه خدمات اداری، مالی، حسابداری، حسابرسی، بازرسی، تجاری، اعتباری، تشکیل صندوقهای قرض الحسنه و سایر فعالیتهای اقتصادی مورد نیاز تعاونی های عضو.
- 6 - تأمین نیازهای مشترک و بازاریابی و خرید و فروش و صادرات و واردات تعاونیهای عضو.
- 7 - ارائه خدمات فنی، تخصصی، حقوقی، قبول وکالت اعضاء در کلیه امور مورد نیاز آنان، خدمات مشاوره ای و راهنمایی و سایر تسهیلات مورد نیاز تعاونیها.
- 8 - نظارت بر التزام تعاونیهای موضوع فعالیت خود به رعایت قوانین و مقررات مربوط و معرفی متخلفین به مراجع قانونی ذیربط.
- 9 - حل اختلاف و داوری در محدوده امور مربوط به تعاونیها به صورت کدخدانشی و صلح اعضاء تعاونیها.

اتحادیه

تبصره 1 - عضویت در اتحادیه تعاونی اختیاری است و تعاونیهایی که عضو اتحادیه نباشند از حقوق قانونی محروم نخواهند بود.

تبصره 2 - برای هر موضوع فعالیت تعاونی در هر شهرستان فقط یک اتحادیه تشکیل میگردد.

ماده 44 - سرمایه اتحادیه های تعاونی از محل پرداخت سهم تعاونی های عضو (به تناسب تعداد اعضاء تعاونی و میزان استفاده از خدمات اتحادیه) تأمین می شود و افزایش سرمایه اتحادیه از طریق افزایش سهم آنان و پرداخت حق عضویت و سایر دریافتها تأمین میگردد و هر گونه تصمیم درباره سرمایه یا افزایش یا کاهش آن با تصویب **دو سوم اعضای مجمع عمومی اتحادیه** خواهد بود.

ارکان اتحادیه

ماده 45 - هر اتحادیه تعاونی دارای ارکان زیر است:

1 - مجمع عمومی.

2 - هیأت مدیره.

3 - هیأت بازرسی.

ماده 46 - مجمع عمومی اتحادیه های تعاونی از نمایندگان تعاونی های عضو تشکیل می شود و هر تعاونی دارای يك رأي مي باشد. سایر مقررات مربوط به مجمع عمومی به همان ترتیبی است که در بخش اول فصل ششم آمده است.

تبصره - در مواردی که تعداد اعضای تعاونی عضو اتحادیه و حجم معاملات آنها با اتحادیه نزدیک به هم نباشد تعداد نمایندگان هر تعاونی به نسبت تعداد اعضای آنها و با ترکیبی از اعضاء و حجم معاملاتی که با اتحادیه داشته اند مطابق دستورالعملی که توسط وزارت تعاون ابلاغ می گردد خواهد بود.

هیات مدیره اتحادیه

ماده 47 - اعضاء هیأت مدیره اتحادیه های تعاونی به پیشنهاد تعاونیهای عضو و تصویب مجمع عمومی انتخاب می شوند و بهر حال از هر تعاونی بیش از یک نفر عضو در هیأت مدیره نخواهد بود.

ماده 48 - اعضای هیأت مدیره برای مدت **سه سال** انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنان به صورت متوالی تنها برای یک دوره بلامانع است. سایر وظایف و اختیارات مربوط به هیأت مدیره مذکور در فصل ششم در مورد هیأت مدیره اتحادیه نیز مجری خواهد بود.

ماده 49 - مدیر عامل با **تصویب اکثریت دو سوم اعضای هیأت مدیره** برای مدت **سه سال** انتخاب میگردد و انتخاب مجدد وی تا دو دوره متوالی بلامانع است.

مدیر عامل کلیه اختیارات اجرایی اتحادیه را طبق اساسنامه در اجرای قوانین و مقررات مربوط و مصوبات مجمع عمومی و هیأت مدیره و اداره امور اتحادیه تعاونی و سایر وظایف و اختیاراتی که به عهده ارکان اتحادیه تعاونی نباشد، دارا است.

هیأت بازرسی اتحادیه

ماده 50 - هیأت بازرسی مأمور حسابرسی و بازرسی اتحادیه تعاونی است. اعضای این هیأت به وسیله مجمع عمومی اتحادیه تعیین می گردند. گزارشات هیأت بازرسی باید به تصویب اکثریت مطلق اعضای هیأت برسد. وظایف و اختیارات و سایر مقررات مربوط به بخش سوم فصل ششم در مورد هیأت بازرسی نیز مجری است.

تبصره - هیأت بازرسی اتحادیه ها می توانند بنا به تقاضای مجمع عمومی تعاونیهای عضو و تصویب مجمع عمومی اتحادیه وظایف بازرسی تعاونیهای عضو را نیز انجام دهد.

تشکیل و ثبت تعاونیها

ماده 51 - شرکتها و اتحادیه های تعاونی با رعایت این قانون پس از تهیه طرح و تصویب آن به کیفیتی که در آیین نامه اجرایی مشخص خواهد شد باید مدارك زیر را برای تشکیل و ثبت ارائه دهند:

- 1 - صورتجلسه تشکیل مجمع مؤسس و اولین مجمع عمومی و اسامی اعضاء و هیأت مدیره منتخب و بازرسان.
 - 2 - اساسنامه مصوب مجمع عمومی.
 - 3 - درخواست کتبی ثبت.
 - 4 - طرح پیشنهادی و ارائه مجوز وزارت تعاون.
 - 5 - رسید پرداخت مقدار لازم التأمیه سرمایه.
 - 6 - مدارك دعوت موضوع بند 2 ماده 32
- تبصره - اولین هیأت مدیره پس از اعلام قبولی مکلفند با انجام تشریفات مقرر نسبت به ثبت تعاونی اقدام نمایند.
- ماده 52 - اداره ثبت شرکتها موظف است پس از دریافت اسناد و مدارك لازم اقدام به ثبت تعاونیها نماید.

ادغام، انحلال و تصفیه

بخش اول - ادغام

ماده 53 - شرکتهای تعاونی میتوانند در صورت تصویب مجامع عمومی فوق العاده و طبق مقررات آیین نامه اجرایی این قانون با یکدیگر ادغام شوند.

تبصره - صورتجلسات مجامع عمومی فوق العاده تعاونیهای ادغام شده منضم به مدارك مربوط باید حداکثر ظرف مدت دو هفته برای ثبت به اداره ثبت شرکتهای تسلیم شده و خلاصه تصمیمات به اطلاع کلیه اعضاء و بستانکاران برسد.

انحلال و تصفیه

ماده 54 - شرکتها و اتحادیه های تعاونی در موارد زیر منحل می شوند:

- 1 - تصمیم مجمع عمومی فوق العاده.
- 2 - کاهش تعداد اعضاء از حد نصاب مقرر در صورتی که حداکثر ظرف مدت 3 ماه تعداد اعضاء به نصاب مقرر نرسیده باشد.
- 3 - انقضای مدت تعیین شده در اساسنامه مربوط در صورتی که در اساسنامه مدت تعیین شده باشد و مجمع عمومی مدت را تمدید نکرده باشد.
- 4 - توقف فعالیت بیش از يك سال بدون عذر موجه.
- 5 - عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط پس از 3 بار اخطار کتبی در سال به وسیله وزارت تعاون بر طبق آیین نامه مربوط.
- 6 - ورشکستگی طبق قوانین مربوط.

انحلال و تصفیه

تبصره 1 - پس از اعلام انحلال و ثبت بلافاصله آن در اداره ثبت محل، تصفیه طبق قانون تجارت صورت می گیرد.

تبصره 2 - در بندهای دوم و چهارم و پنجم وزارت تعاون بلافاصله طبق آیین نامه مربوط انحلال تعاونی را به اداره ثبت محل اعلام می نماید.

تبصره 3 - اعلام نظر وزارت تعاون در مورد بندهای 4 و 5 در دادگاه صالح قابل شکایت و رسیدگی می باشد.

تبصره 4 - کلیه اموالی که از منابع عمومی دولتی در اختیار تعاونی قرار گرفته با انحلال آن باید مسترد شود.

انحلال و تصفیه

ماده 55 - در صورتی که مجمع عمومی فوق العاده یا وزارت تعاون رأی به انحلال تعاونی بدهد، ظرف يك ماه سه نفر جهت تصفیه امور تعاونی انتخاب و به اداره ثبت محل معرفی خواهند شد تا بر طبق قانون و آیین نامه مربوط نسبت به تصفیه امور تعاونی اقدام نمایند.

ماده 56 - در صورتی که هر تعاونی منحل گردد، قبل از انحلال باید به تعهداتی که در برابر اخذ سرمایه و اموال و امتیازات از منابع عمومی و دولتی و بانکها و شهرداری سپرده است عمل نماید.